

ASIA

Eduskunnan kirjelmän esittelyn viivästyminen

ASIAN VIREILLETULO

Valtioneuvoston yleisistunnossa 30.12.2015 esiteltiin sisäministeriöstä eduskunnan kirjelmä harmaan talouden torjuntatoimenpiteiden arvioinnista (EK 58/2014 vp, M 7/2014 vp). Valtioneuvoston esittelylistan tarkastuksessa havaittiin, että kirjelmä oli kirjattu saapuneeksi sisäministeriöön 23.4.2015.

SELVITYS

Sisäministeriö on antanut asiasta lausunnon 16.2.2016.

TAPAHTUMATIETOJA

Eduskunnan kirjelmä saapui valtioneuvoston kansliaan 10.4.2015 ja toimitettiin sieltä ensin valtiovarainministeriölle. Valtiovarainministeriö siirsi kirjelmän sisäministeriöön, jonne se kirjattiin saapuneeksi 23.4.2015. Asiankäsittelyjärjestelmään tämän jälkeen merkittyjen tietojen mukaan kirjelmä oli tullut ministeriölle tiedoksi ja asian käsittely päättynyt.

Valtioneuvoston kanslia ilmoitti sisäministeriölle 14.12.2015 havainneensa, että eduskunnan kirjelmää ei ollut vielä esitelty valtioneuvoston yleisistunnossa. Valtioneuvoston kanslia totesi, että kirjelmä olisi pitänyt esitellä ilman aiheetonta viivytyksiä. Kirjelmä esiteltiin sen jälkeen yleisistunnossa 30.12.2015. Kirjelmässä eduskunta ilmoitti tarkastusvaliokunnan mietinnön

johdosta hyväksymänsä kannanoton. Kannanotossa eduskunta edellytti hallituksen ryhtyvän toimenpiteisiin ja varmistavan, että harmaan talouden torjunta perustuu jatkossa viranomaisten yhteiseen tilannekuvaan ja kokonaisuuteen, jota johdetaan hallituksen toimesta eduskunnan tarkastusvaliokunnan mietinnössä esitetyllä tavalla. Valtioneuvosto päätti merkitä eduskunnan kirjelmän pöytäkirjaan ja ryhtyä kannanotoista aiheutuviin toimenpiteisiin.

SÄÄNNÖKSET

Eduskunta toimittaa valtioneuvostolle kirjelmällä muut kuin lakien hyväksymistä koskevat päätöksensä. Kirjelmä on käsiteltävä valtioneuvoston yleisistunnossa (eduskunnan työjärjestys 68 § ja valtioneuvoston ohjesääntö 3 § 2 kohta).

RATKAISU

Arviointi

Sisäministeriö on selvittänyt eduskunnan kirjelmän käsittelyä yhteistyössä ministeriön kirjaamosta vastaavan valtioneuvoston kanslian kanssa. Kirjaamon normaalien käytäntöjen mukaan asiankäsittelyjärjestelmästä ilmenee, miltä ministeriön osastolta ja keneltä virkamieheltä on tullut tieto asian käsittelyn päättymisestä. Tässä tapauksessa asiankäsittelyjärjestelmässä ei ollut näitä tietoja. Sisäministeriön lausunnon mukaan jälkikäteen arvioituna vaikuttaa selvältä, että eduskunnan kirjelmän saavuttua ministeriöön sen sisältöön ei ole perehdytty riittävästi asianmukaisiin toimenpiteisiin ryhtymiseksi, vaan asiakirjan on virheellisesti tulkittu saapuneen vain tiedoksi. Menettelyyn on saattanut osaltaan vaikuttaa se, että edellisellä vaalikaudella valtiovarainministeriö vastasi harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjuntaohjelman raportoinnista ja harmaan talouden ministerityöryhmän työskentelystä.

Eduskunnan kirjelmä saatetaan valtioneuvoston tietoon esittelemällä se valtioneuvoston yleisistunnossa (Valtioneuvoston esittelijän opas s. 16). Kyse on valtioelinten välisestä menettelystä, joka edellyttää valtioneuvostolta toimenpiteitä. Valtioneuvoston yleisistunnon käsittelyn määräajasta ei ole annettu säännöksiä tai ohjeita. Valtioneuvoston toiminnassa ja oikeuskanslerin valvontakäytännössä on usean vuosikymmenen ajan katsottu, että eduskunnan kirjelmä on esiteltävä valtioneuvoston yleisistunnossa ilman aiheetonta viivytystä.

Eduskunnan kirjelmä esiteltiin valtioneuvoston yleisistunnossa yli kahdeksan kuukauden kuluttua sen saapumisesta. Kirjelmän käsittely on tässä tapauksessa viivästynyt kohtuulliseksi katsottavasta määräajasta.

Sisäministeriö on lausunnossaan todennut, että se tulee jatkossa kiinnittämään erityistä huomiota valtioneuvoston kanslian hoitaman kirjaamon ja ministeriön välisen yhteistyön toimivuuteen. Myös mahdolliset asiankäsittelyjärjestelmän ja kirjaamiskäytäntöjen puutteellisuudet selvitetään. Lisäksi asioiden käsittelyyn liittyvät ministeriön sisäiset menettelytavat käydään tapauksen johdosta läpi ja mahdollisiin epäkohtiin puututaan esimerkiksi koulutuksen ja sisäisen ohjeistuksen avulla.

Johtopäätökset ja toimenpiteet

Eduskunnan kirjelmän esittely valtioneuvostolle on viivästynyt asiassa, jonka valmistelu on ollut sisäministeriön vastuulla. Ministeriö on ilmoittanut ryhtyvänsä toimenpiteisiin vastaavien viivästysten ennalta ehkäisemiseksi.

Kiinnitän sisäministeriön huomiota huolellisuuteen eduskunnan kirjelmien käsittelyssä ja joutuisuuteen niiden esittelyssä.

Oikeuskansleri

Jaakko Jonkka

Osastopäällikkö
Esittelijäneuvos

Maija Salo

OIKEUSKANSLERINVIRASTO

KÄYNTIOSOITE Snellmaninkatu 1 A, Helsinki
POSTIOSOITE PL 20, 00023 Valtioneuvosto

PUHELIN 0295 16001
TELEFAKSI 09 160 23975

E-MAIL etunimi.sukunimi@okv.fi
INTERNET www.okv.fi